

ORGANIZAČNÍ SMĚRNICE:

č. 9/2019

ŘÍZENÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ ŠKOLY

Ve Slavičíně, dne 14.11.2019

Schválil:

Mgr. Libuše Pavelková
Ředitelka školy

Úvodní ustanovení

Tato organizační směrnice je zpracována za účelem organizačního zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků školy **organizace GJP a SOŠ Slavičín**, na základě požadavků:

- zákona č. 561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon),
- zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů,

a souvisejících předpisů v platném znění.

Rozsah platnosti

- (1) Směrnice se vztahuje na všechny zaměstnance a žáky školy.
- (2) Zaměstnanci, kteří jsou v zaměstnaneckém nebo obdobném poměru ke škole, jsou povinni se touto směrnici řídit i v případě, kdy plní pracovní úkoly mimo objekty školy.
- (3) Touto směrnici jsou povinni se řídit i zaměstnanci jiných zaměstnavatelů a soukromí podnikatelé, pracují-li v objektech školy, a to v rozsahu, v jakém byli se směrnici prokazatelně seznámeni.
- (4) Tato směrnice se vztahuje i na žáky Střední odborné školy a Středního odborného učiliště.

Povinnosti žáků školy

Žáci jsou povinni na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména:

- a) dodržovat školní řád a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- b) plnit pokyny zaměstnanců škol vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem.

Práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým

Výše uvedená problematika je zpracována v samostatné směrnici č. 4/2019.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků při výchově a vzdělávání

Omezení pro činnost žáků:

- Pokud škola při vzdělávání žáků organizuje praktické vyučování, případně jiné práce, mohou mladistvé žáky zaměstnávat pouze činnostmi, které jsou přiměřené jejich fyzickému a rozumovému rozvoji a poskytují jim při práci zvýšenou péči.
- Na žáky se při praktickém vyučování vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Škola dodržuje zákazy prací a pracovišť platné pro ženy a zákazy prací mladistvým a podmínky, za nichž mohou mladiství tyto práce výjimečně konat z důvodu přípravy na povolání zpracované ve směrnici č. 4/2019.

Zdravotní předpoklady:

- Škola se řídí ustanoveními zvláštních předpisů, jež se týkají zjišťování zdravotního stavu žáků a jejich zdravotní způsobilosti pro příslušný obor vzdělání.
- Pro účast na některých vzdělávacích činnostech školy, například na sportovních a tělovýchovných akcích, lyžařském výcviku, se vyžaduje zdravotní způsobilost, kterou posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost. Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.
- Zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci jsou povinni informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání nebo na účast na akcích podle předchozího odstavce.
- Změny zdravotního stavu, ke kterým dojde v průběhu vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a které mohou mít vliv na zapojení žáka do prováděných činností, oznamují žáci okamžitě příslušnému pedagogickému pracovníkovi.

Uvolňování žáků z vyučování:

- Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo z části z vyučování některého předmětu; žáka se zdravotním postižením může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Konkrétní podmínky, za nichž lze uvolnit z vyučování žáka, stanoví školní řád.
- Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa.
- V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.
- Ředitel školy je povinen přerušit vzdělávání žákyni z důvodu těhotenství a mateřství, jestliže praktické vyučování probíhá na pracovištích nebo spočívá v pracích zakázaných těhotným ženám a matkám do konce devátého měsíce po porodu podle zvláštních právních předpisů, nebo jestliže vyučování podle lékařského posudku ohrožuje těhotenství žákyně.

První pomoc a ošetření:

- Škola a osoba, na jejímž pracovišti se uskutečňuje praktické vyučování, zajistí, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci⁹ a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních. Odpovídá za vhodné rozmístění lékárníček první pomoci s potřebným vybavením. Rovněž zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci byli seznámeni žáci a všichni zaměstnanci školy. Na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení včetně zdravotnických zařízení zajišťujících dopravu raněných, nemocných a rodiček. O provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy i žáky.
- Podle závažnosti úrazu a s ohledem na věk zraněného žáka, případně další okolnosti, zajistí škola jeho doprovod do zdravotnického zařízení a zpět nebo domů, popřípadě do školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči. O události a provedených opatřeních informuje neprodleně zákonného zástupce žáka. Doprovodem může být pouze zletilá osoba, plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole.
- Opatření k zajištění první pomoci provede škola i při školních akcích konaných mimo školu.
- Rozsah vybavení prostředky pro poskytnutí první pomoci při zotavovací akci stanovuje zvláštní právní předpis.
- Konkrétní postup pro zabezpečení a poskytnutí první pomoci ve škole stanoví Traumatologický plán – organizační směrnice č. 7/2019.

Poučení žáků:

- Škola zajistí, aby žáci byli poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním. Žáky zároveň seznámí s konkrétními pokyny, právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků¹² a se zásadami bezpečného chování, s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou žáci setkat ve škole, jejím okolí a při činnostech mimo školu (například nebezpečí od neznámých lidí, nebezpečí násilí a šikany, nálezy nebezpečných předmětů apod.). Dále žáky seznámí s ustanoveními předpisů a pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, pokud se vztahují na příslušnou činnost, akci nebo pracoviště a průběžně také s ustanoveními školního řádu, řádů dílen, laboratoří, odborných pracoven, sportovních zařízení, tělocvičen a hřišť a jiných pracovišť a s dalšími opatřeními školy, jež mohou mít bezpečnostně preventivní význam.
- Dokladem o provedeném poučení je záznam poučení (např.: v třídní knize), přílohou je osnova poučení. Pokud to stanoví předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, nebo je-li to odůvodněno rizikem činnosti, budou znalosti žáků ověřeny.
- Žáky, kteří nebyli v době poučení přítomni, je třeba v nejbližším vhodném termínu poučit. Ve složitějších případech, zejména při seznámení se s obsahem důležitých předpisů, pokynů a norem o bezpečnosti technických zařízení, se pořídí zápis podepsaný žáky, z něhož lze podle potřeby zjistit konkrétní obsah provedeného poučení.

Dozory pedagogických pracovníků:

- Dozory nad žáky kromě výchovného prvku slouží především k zajištění bezpečnosti a k ochraně zdraví žáků, předcházení škodám na zdraví, majetku a životním prostředí.

- Dozory jsou zajišťovány ve všech prostorách školy ve stanovené době podle rozvrhu dozorů, které jsou umístěny na viditelných místech příslušných prostor. Dozory jsou vykonávány i na akcích, které škola pořádá. Dozor ve škole začíná nejméně 15 minut před začátkem vyučování, při akcích konaných mimo školu začíná dozor nejméně 15 minut před dobou shromáždění na určeném místě, končí po skončení akce. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce oznámí škola nejméně jeden den před konáním akce, buď zákonným zástupcům žáků, nebo přímo zletilým žákům.
- Dozor konající pracovník je povinen nastoupit na dozor včas, pohybovat se po stanoveném prostoru a dodržovat dobu dozoru. Nekoná jiné činnosti, které nesouvisí s dozorem. Dbá, aby žáci chodili pomalu, chovali se ukázněně, nepoškozovali zařízení školy a vyvarovali se možnosti zranění. Provádí namátkovou kontrolu tříd a WC, v prostorách OV pak pravidelně kontroluje i šatny. Zakročí přiměřeně při jakémkoliv náznaku porušení kázně. Mimořádné události hlásí ihned vedení školy.
- Vyučující poslední hodiny dohlédne na pořádek ve třídě.
- Na dílnách školy jsou učitelé povinni konat stálý dozor nad žáky po celou vyučovací dobu.
- Podle rozhodnutí ředitele školy mohou dozor konat vedle pedagogických pracovníků i jiné osoby, které jsou zletilé, plně způsobilé k právním úkonům a jsou v pracovněprávním vztahu ke škole. Tyto osoby musí být řádně poučeny o povinnostech dozoru a ředitel školy o tomto poučení provede písemný záznam, který osoba pověřená dozorem podepíše.
- Pedagogičtí pracovníci vykonávají podle pokynů ředitele dozor i mimo školu, např. při praktickém vyučování, při kurzech, exkurzích a jiných činnostech vyplývajících ze školních vzdělávacích programů, při účasti na soutěžích, přehlídkách popřípadě při jejich přípravě a na jiných akcích organizovaných školou.
- Při akcích konaných mimo školu, kdy jsou jejich účastníci ubytováni v objektech jiných osob, dodržují žáci předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a předpisy o požární ochraně platné v těchto objektech. Žáci dodržují stanovený režim dne a pokyny vydané pro dobu nočního klidu. Za seznámení žáků s těmito pokyny a za kontrolu jejich dodržování odpovídá vedoucí akce nebo jím určený pedagogický pracovník. Vedoucí akce rozhodne o způsobu provádění dohledu v době nočního klidu.
- Kromě ustanovení uvedených v této směrnici, jež mohou souviset s výkonem dozoru, existují ještě další zvláštní ustanovení v právních předpisech nebo ve vzdělávacích programech: například ustanovení o dělení tříd na skupiny, nebo jiná ustanovení o poměru mezi počtem žáků a počtem dozírajících osob, případně ustanovení podrobněji určující způsob výkonu dozoru.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Základní požadavky a zásady chování žáků a pracovníků:

Vymezení okruhu působnosti:

- Pokyny platí pro školní činnost při teoretickém a praktickém vyučování, pro lyžařský výcvikový zájezd, zájmovou činnost, sportovně turistický kurz a exkurze.
- Pokyny platí pro učitele TV i OV, vychovatele a instruktory pověřené dozorem nad žáky.

Všeobecné požadavky na úseku teoretického a praktického vyučování:

- Za výchovu pracovníků a žáků ve smyslu bezpečnosti práce a za zajištění bezpečnostně technických podmínek podle platných předpisů, i za vytvoření maximální úrazové prevence odpovídá vedení školy.
- Vybavení odborných učeben a ostatních zařízení je třeba upravit tak, aby vyhovovala předpisům a normám bezpečnosti práce, hygieny práce a požární ochrany (pokud toto není zajištěno, oznámit to bezpečnostnímu technikovi, přímému nadřízenému nebo řediteli školy).
- Je nutné pravidelně udržovat a kontrolovat stav všech užívaných objektů, jejich částí a příslušenství jako vchody, schodiště, dvory, podlahy co do rovnosti povrchu, pracovní prostory apod.
- Je nutné zajistit řádné a bezpečné vytápění, větrání, dbát na odpovídající denní i umělé osvětlení tak, aby ve třídách byla hodnota osvětlení odpovídající platným předpisům (zajistí vedoucí úseků).
- Pracovníci i žáci jsou povinni udržovat pořádek a čistotu ve všech prostorách objektu.
- Sklady a prostory s uloženými materiály je nutné uspořádat přehledně, nádoby opatřit nápisy, materiál uložit tak, aby se nemohl skácet, regály opatřit tabulkami, kde je uvedena únosnost regálu s počtem regálů ve sloupci a únosnost celého sloupce (zajistí vedoucí úseků).
- Bezpečnost žáků zajišťuje stálý pedagogický dozor. Při přechodech žáků z objektu do objektu během vyučovací doby (tam, kde není možné zajistit doprovod pedagogického pracovníka) je nutné žáky prokazatelně poučit o určeném přechodu s vytýčením trasy včetně poučení o bezpečném pohybu při silničním provozu a správném chování v hromadných dopravních prostředcích (zajistí vedoucí úseků).
- Při veškerých činnostech musí být zajištěna bezpečnost a stálý dozor, je nutné dbát na dodržování zákonných ustanovení o pracovní době a zaměstnání žen a mladistvých.
- Po skončení výuky odchází poslední učitelé a ti jsou odpovědní za vypnutí elektrického proudu, uzamčení oken, případně další zabezpečení místnosti dle jejího provozního řádu.
- Před ukončením vyučování nesmí žáci bez dovolení vycházet ze školní budovy; pobývat ve školních prostorách v době mimo vyučování smí žák pouze za podmínek stanovených ve Školním řádu.
- Žáci i pracovníci jsou povinni chránit zdraví své i svých spolupracovníků.
- Všichni žáci i pedagogičtí pracovníci musí být řádně proškoleni (viz Přehled školení BOZP) a musí být proveden prokazatelný zápis v Záznamu školení BOZP a PO, nebo v třídní knize a deníku odborné výchovy.
- Není přístupné odvolávat pedagogické pracovníky po dobu vyučování – vedoucí úseků jsou povinni důležitě úkoly v případě nutnosti řešit přímo v učebně, dílně, resp. musí zajistit zástup.

Povinnosti žáků v oblasti BOZP:

- V průběhu teoretického či praktického vyučování v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci není dovoleno po chodbách, schodištích a učebnách běhání nebo vzájemné potyčky.
- Při úklidu schodišť a chodeb je zakázán pohyb v prostorách, kde je mokrá podlaha (úklid musí být zajištěn tak, aby podlaha nebyla v době přestávek mokrá).
- Při větrání učeben není dovoleno nahýbat se z oken nebo sedět na parapetní desce.
- Jakákoli manipulace a otevírání elektrických rozvaděčů je nepřipustná, připojování spotřebičů do zásuvek může být prováděno pouze po souhlasu pedagogických pracovníků, odstraňovat poruchy může pouze kvalifikovaný pracovník.
- Je zakázáno manipulovat s hasícími přístroji a požárními vodovody s výjimkou požáru.
- V učebnách, na dílně a v tělocvičně i na chodbách musí být žáci přezuti do příslušné vhodné obuvi.
- Je zakázáno odhazovat odpadky mimo odpadkový koš. Do košů na odpadky není dovoleno odhazovat skleněné nebo keramické střepy a kovové ostré předměty, na plastové láhve jsou speciální odpadkové koše.

- V budově školy je žákům zakázána manipulace s hořlavými a snadno vznětlivými látkami a výbušninami.

Bezpečnostní předpisy pro práci v odborných učebnách, resp. Dílnách:

- Při praktickém vyučování musí být pracoviště a jeho vybavení, včetně výrobních a pracovních prostředků a zařízení, v nezávadném stavu a musí odpovídat požadavkům předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Musí být dodržovány předpisy k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, hygienické předpisy a jiné právní předpisy (např. upravující dělení tříd na skupiny). Žákům jsou na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek činnosti podle potřeby přidělovány ochranné prostředky.
- Svě pracovní místo udržuje každý žák v čistotě a pořádku, pracoviště smí opustit pouze se svolením vyučujícího, chrání svěřené zařízení před poškozením. Na pracovním místě má žák pouze ty věci, které nezbytně potřebuje k zadané práci.
- Před zahájením vzdělávací činnosti se žák seznámí s obsahem úkolu, postupem a plánem práce, popř. se seznámí s uložením bezpečnostních prostředků a ochranných pomůcek. Žáci nezačínají práci, pokud jim k tomu nedá příkaz vyučující.
- Na svěřeném zařízení smí žák vykonávat jen běžné manipulace, vyplývající z charakteru zadání úkolu, přičemž musí dodržovat návody k obsluze strojů a zařízení včetně dalšího vybavení a pokyny vyučujícího.
- Zjistí-li žák v učebně, dílně závadu (poškození pomůcky, zařízení, stroje, rozbití nádoby, rozlité či vysypané chemikálie apod.) je povinen okamžitě informovat vyučujícího.
- Žáci jsou povinni používat vhodný pracovní oděv, upravit si vlasy a oděv tak, aby nepřekážel, případně nebyl příčinou poranění.
- Žáci ihned hlásí vyučujícímu sebemenší poranění nebo náhlou nevolnost.
- Na dílnách jsou žáci proškolení a seznamováni s normami bezpečné práce.
- Žáci se řídí při práci základní normou ČSN 200 700 a dalšími normami ČSN dle zaměření oboru.
- Pokud se praktické vyučování uskutečňuje u jiné právnické nebo fyzické osoby, musí být ve smlouvě, kterou o tom škola s touto osobou písemně uzavírá, obsažena mimo jiné i ustanovení o opatřeních k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, včetně ochranných opatření, která musí být přijata, poskytování ochranných prostředků, ochranných nápojů, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků apod. Právnická nebo fyzická osoba je povinna zajistit žákům bezpečnost a ochranu zdraví při pracovní činnosti ve stejném rozsahu, jako tomu je u vlastních zaměstnanců, s přihlédnutím k jejich věku, fyzickému a rozumovému rozvoji.

Povinnosti pedagogických pracovníků v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při výuce žáků:

- Na začátku školního roku, tj. při první vyučovací hodině provede pedagogický pracovník s celou třídou (skupinou) bezpečnostní školení a poučení při práci, včetně školení z laboratorních řádů nebo provozních řádů jednotlivých odborných učeben a dílen. Na závěr školení žáci podepíší záznam o školení.
- Pracovníci, kteří provádějí výuku, musí mít odbornou způsobilost pro práce a činnosti v rozsahu v potřebném pro bezpečné plnění pracovních úkolů a jsou povinni se zúčastňovat školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a požární ochraně nařízené ředitelem školy.
- Pracovníci jsou povinni dodržovat pracovní řád a předpisy vztahující se k práci jimi vykonávané, zejména předpisy k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a požární ochraně, udržovat v pořádku své

pracoviště a bezprostředně oznamovat nadřízenému nedostatky a závady, které by mohly vést k ohrožení zdraví žáků nebo pracovníků.

- Pracovníci jsou povinni vykonávat pedagogický dozor nad žáky podle zvláštních předpisů a pokynů ředitele školy.
- Každý pracovník je povinen obeznámit se s hlavními uzávěry plynu, vody a s umístěním hlavního vypínače elektrické energie v odborných učebnách a havarijními uzávěry vody, plynu a vypínačem elektrické energie.
- Každý pracovník, kterému žák ohlásí úraz, je povinen zabezpečit v případě potřeby první pomoc a lékařské ošetření včetně evidence a dalšího ohlášení úrazu (viz: Traumatologický plán).
- Dojde-li v objektu k požáru, je každý, kdo požár zjistí, povinen postupovat podle požárních poplachových směrnic.
- Každý pedagogický pracovník zodpovídá za jemu svěřené žáky.

Základní požadavky na učitele tělesné výchovy:

- Při výuce tělesné výchovy dodržuje škola platné rámcové vzdělávací programy a didaktické zásady. Bezpečnost žáků při tělesné výchově zajišťuje pedagogický pracovník po celou dobu vyučování. Ve výjimečných případech pedagogický pracovník výuku dočasně přeruší a zajistí dozor zletilou osobou, která je plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole. Vydává jasné, přesné a žákům srozumitelné povely a pokyny, kontroluje bezpečnost a funkčnost tělocvičného nářadí a náčiní před zahájením výuky. Přihlíží zejména k fyzické vyspělosti žáků, k jejich věku a předchozím zkušenostem.
- Při pohybových činnostech v přírodních podmínkách je třeba volit terén a překážky úměrné věku, klimatickým podmínkám, rozumovému a fyzickému vývoji s přihlédnutím ke kvalitě výzbroje a výstroje žáků. K zařazení sportovních odvětví, která nejsou podrobně rozvedena ve školských vzdělávacích programech, musí mít pedagogický pracovník povolení ředitele školy a dodržovat bezpečnostní pravidla i metodické postupy pro danou věkovou kategorii platné v oblasti školního nebo svazového sportu.

Preventivní opatření před úrazy při gymnastice a cvičení na jednotlivých druzích nářadí:

- Cvičenci zahajují cvičení po předchozím odložení řetízků, hodinek, řemíků, prstýnků apod.
- Podlaha musí mít protiskluzový povrch nebo nátěr, nesmí být vydrolená, uvolněná, povrch nesmí být kluzký od kapalin, mastnot apod., musí být zachována vodorovnost podlahy.
- Při teplotě v tělocvičně nižší než 16°C je nutné omezit cvičení na nářadí, upravit cvičební program dle osnovy, jako např. kondiční cvičení.
- Učitel před zahájením vlastního cvičení zajistí důkladné všestranné rozcvičení žáků.
- Při gymnastickém cvičení a sportovních hrách v malých tělocvičnách se doporučuje rozdělovat početnější třídy.
- Je nutné dbát, aby topná a osvětlovací tělesa byla opatřena neporušenými kryty, obdobný požadavek se vyžaduje i u jiných technicko-technologických zařízení, která by svým tvarem nebo činností mohla být zdrojem úrazu.
- Mimořádnou pozornost je nutné věnovat přeskokům přes nářadí, učitel zajistí bezpečnou pomoc a záchranu, odrazový můstek musí být zajištěn proti skluzu gumovou podložkou nebo jiným vhodným opatřením.

- Pečlivě se musí zajišťovat bezpečnost při šplhu – při spouštění ručkovat, mimořádnou záchranu zajistí učitel u kruhů v hupu.
- Žákům je zakázáno cvičit na nářadí, pokud k tomu není dán pokyn učitele, žák vykonává jen ty cviky, které mu určí učitel, sám bez záchrany cviky neprovádí.
- Žák se řídí jen pokyny učitele, bez pokynu učitele nemanipuluje s jakýmkoli zařízením ve třídě, tělocvičně, šatně, při vyučování se zdržuje jen na místě určeném učitelem.

Preventivní opatření při atletickém výcviku:

- Zajistit pečlivou přípravu doskočiště při skoku dalekém.
- Výcvik skoku vysokého se provádí jen na zcela bezpečném doskočišti.
- Při vrhu koulí a granátem (kriketovým míčkem) není dovoleno házení proti sobě a v mokřém terénu, cvičiště je nutné opatřit utěrkou k otření nářadí.
- Před mimořádným vypětím žáků zajistí učitel jejich řádné rozcvičení a pravidelný výcvik zvyšováním zátěže na organismus.

Preventivní opatření při míčových hrách

- Podlaha má být opatřena protiskluzovým lakem, zjištěné nedostatky připomínkovat a žádat jejich odstranění.
- Cvičenci musí mít vhodnou obuv (zákaz cvičení naboso nebo v ponožkách).
- Nepřipouštět dlouhé nehty a vlasy padající do tváře.

Preventivní opatření při úpolových hrách:

- Nedovolit agresivitu, nepovolené chvaty, páky, kopy apod.
- Při cvičení v nízkých polohách je nutné zajistit dostatek žíněnek, pády se cvičí pouze z nízkých poloh.

Bezpečnostní opatření při plaveckém výcviku:

- Výcvik se organizuje tak, že se vše provádí pouze na pokyn učitele s potřebnou kvalifikací nebo určeného cvičitele, nikdo nesmí bez jeho vědomí vstoupit do vody nebo bazén opustit.
- Při plaveckém výcviku smějí žáci vstupovat do vody ve skupinách nejvýše po deseti žácích, a to v místech, kde je koupání dovoleno a jen za dozoru určené zletilé osoby, která je dobrým plavcem.
- Při plaveckém výcviku učitel trvale sleduje cvičence a jejich činnost.
- Pohyb po mokřé podlaze bazénu musí být pomalý a opatrný, bez nebezpečí uklouznutí.
- Bez pokynu učitele nemanipuluje žák s jakýmkoliv zařízením v bazénu, šatně.
- Plavecký výcvik žáků začíná příchodem do šaten a sprch, kde je nutné dodržovat pořádek, čistotu, hygienu, kázeň a bezpečnost, plavecký výcvik končí odchodem posledního žáka do šaten.

Lyžařský výcvik

- Lyžařský výcvik je veden pedagogickými pracovníky, kteří odpovídají za činnost instruktorů. Jejich kvalifikaci si ověří ředitel školy. Práci instruktorů řídí vedoucí kurzu určený ředitelem školy, který též schvaluje plán výcviku. Vedoucí kurzu před odjezdem na lyžařský výcvik upozorní na nutnost seřízení bezpečnostního vázání lyží. Žáci prokáží seřízení bezpečnostního vázání lyží potvrzením servisu, popř. čestným prohlášením zákonných zástupců nebo svým v případě zletilých žáků.
- Za řádnou organizační přípravu kurzu odpovídá jeho vedoucí. Zajišťuje vhodný objekt, dopravu, poučení žáků o předpisech a pokynech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Při realizaci kurzu řídí činnost jednotlivých pracovníků, dbá na dodržování stanoveného programu praktické i teoretické části kurzu.
- Doporučuje se, aby zákonní zástupci nezletilého žáka a zletilí žáci předložili před odjezdem prohlášení o tom, že je žák zdravý a ve stavu schopném absolvovat lyžařský výcvik.
- Před odjezdem na kurz se doporučuje sjednat pojistnou smlouvu s pojišťovnou. (Jednorázové úrazové připojištění žáků, pojištění z odpovědnosti za škodu vzniklou při výkonu povolání.)
- Účastníci kurzu jsou povinni dodržovat předpisy a pokyny vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, včetně pravidel bezpečného pohybu na sjezdových a běžeckých tratích. U žáků se při lyžařském výcviku na základě zhodnocení rizik doporučuje používání lyžařských ochranných přileb a rukavic.
- Žáci jsou rozděleni do družstev podle své výkonnosti a zdravotního stavu. Při rozřazení do družstev se nevyžaduje od úplných začátečníků předvedení výkonu, který by byl nad jejich síly, ale zařadí se přímo do družstva. Tato hlediska jsou dodržována i v průběhu výcviku, při výběru místa výcviku, zvláště též na sjezdových tratích a za ztížených podmínek, na zledovatělém povrchu, za snížené viditelnosti a podobně. Družstvo má nejvýše 15 členů, u žáků se zdravotním postižením se počet snižuje vzhledem k charakteru postižení žáků a dalším okolnostem.
- Péči o zdraví účastníků je povinen zajistit vedoucí kurzu nebo instruktor, který má pro tuto práci potřebné předpoklady, znalosti a případně i kvalifikaci. Účastní-li se kurzu více než 30 žáků do 15 let, je potřebné ustanovit zdravotníka; podrobnosti upravuje zvláštní předpis.
- Zpravidla třetí den lyžařského kurzu se z hlediska zdravotního zařazuje odpočinkový půlden s aktivním programem a bez lyžařského nebo snowboardového výcviku.
- Lanovky a vleky se používají jen pro organizovaný výcvik po řádném poučení o všech pravidlech a bezpečnostních předpisech o jízdě na vlecích a lanovkách. Během pobytu na horách je nutné dodržovat pokyny Horské služby a respektovat výstražné značky. Za nepříznivých podmínek (hustá mlha, sněhová bouře, teplota pod minus 12°C apod.) se výcvik a horské výlety omezují, popřípadě nekonají.
- Výcvik se provádí v terénu, který odpovídá lyžařské vyspělosti členů družstva. Zvýšená pozornost se věnuje výběru terénu pro začínající lyžaře, zvláště s bezpečným dojezdem.
- Při výletu jedou žáci ve skupině v pravidelných odstupech, které se při snížené viditelnosti zkracují až na dotek. Skupina se řídí pokyny vedoucího přesunu (určuje vedoucí kurzu), který jede v čele. V závěru jede vždy zkušený lyžař. V průběhu akce se pravidelně provádí překontrolování počtu účastníků. Totéž se provádí při jejím zakončení. O trase a časovém plánu výletu musí být informován vedoucí kurzu a odpovědný zástupce ubytovacího zařízení.
- Uvedené zásady se dodržují přiměřeně i při lyžařském výcviku konaném v hodinách tělesné výchovy v místě nebo blízkosti školy.

- Do programu lyžařského kurzu je možno zařadit i výcvik na snowboardu, pokud jsou zároveň dodržována pravidla k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při jízdě na snowboardu. Při organizaci výcviku je nutno dbát na to, aby nedocházelo ke kolizi mezi účastníky obou výcviků.

Exkurze, sportovně turistický kurz:

- Žáci musí být předem seznámeni s programem a náplní akce.
- Dozor nad žáky koná vyučující nebo jiný určený pedagogický pracovník, přičemž na jednoho má připadat nejvýše 25 žáků.
- Před odchodem učitel zkontroluje správnost, vhodnost oděvu žáků a seznámí žáky s možným nebezpečím vplývajícím ze změny přírodních podmínek a s všeobecnou prospěšností ukázněného chování a dodržování příkazů vedoucího.
- Každé poranění a zhoršení zdravotního stavu musí být hlášeno vedoucímu.
- V případě ubytování mají žáci být vedoucím ubytovacího zařízení informováni o požárních předpisech a bezpečnostních směrnicích včetně únikových východů.
- Při koupání je nutné bezpodmínečně dodržovat všechny zásady ochrany zdraví a ochrany života žáků, učitel nejprve sám vyzkouší bezpečnost vodního toku nebo hladiny a terén, do vody vstoupí žáci ve skupinách nejvýše po deseti za vedení dospělé osoby, která je dobrým plavcem.
- O otázkách bezpečnosti nestačí poučit žáky pouze jednou na začátku zájezdu. Je nutné využít každou vhodnou příležitost.
- Před zahájením kurzu jsou účastníci poučeni školou o vhodné výstroji. Při nástupu na kurz je provedena určeným pedagogickým pracovníkem její kontrola. Bez potřebného vybavení nemohou být žáci do kurzu přijati. Zákonní zástupci žáka a zletilý žák předloží před odjezdem prohlášení o tom, že je žák zdravý. Rovněž se doporučuje před zahájením kurzu sjednat pojistnou smlouvu s pojišťovnou. (Jednorázové úrazové připojištění žáků, pojištění pedagogických pracovníků z odpovědnosti za škodu vzniklou při výkonu povolání.)
- Kurzy vedou pedagogičtí pracovníci, kteří odpovídají za činnost instruktorů. Jejich činnost řídí a kontroluje vedoucí kurzu. Zároveň kontrolují dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Žáci se dělí do družstev podle výkonnosti. Družstvo má nejvíce 15 žáků, pokud není zvláštními předpisy a tímto pokynem stanoven pro některé činnosti počet nižší. Družstvo žáků škol a tříd samostatně určených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami tvoří polovina nejvyššího počtu žáků třídy stanoveného zvláštním předpisem.²³ Počet pedagogických pracovníků nesmí být menší než počet družstev. Kurzy s počtem do 30 žáků musí doprovázet tři zletilé osoby, které jsou plně způsobilé k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole, přičemž minimálně jedna osoba musí být pedagogickým pracovníkem.
- Pedagogičtí pracovníci a instruktoři jsou povinni dbát na úroveň pohybové vyspělosti, předchozí výcvik, výkonnost a zdravotní stav žáků. Během kurzu (výletu) přihlížejí k aktuálnímu počasí, zařazují včas a v přiměřené míře přestávky pro odpočinek. O trase a časovém plánu kurzu (výletu) musí být informován vedoucí kurzu, popřípadě odpovědný zástupce ubytovacího zařízení.
- Před zahájením cyklistického kurzu ověří vedoucí kurzu povinné vybavení, technický stav jízdních kol (včetně povinnosti mít ochrannou přilbu) a znalosti žáků o pravidlech silničního provozu,²⁴ bez jejichž znalosti se žáci nemohou kurzu zúčastnit. V silničním provozu má družstvo maximálně 10 cyklistů, za které odpovídá vedoucí družstva. Trasu přesunu volí vedoucí kurzu s ohledem na výkonnost a zdravotní stav žáků, na stav a frekvenci dopravy na komunikaci atd. Při přesunech v rámci cyklistického kurzu za dopravního provozu musí být na začátku a na konci skupiny zletilá osoba, která je plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole, přičemž minimálně jedna osoba musí být pedagogickým pracovníkem.

- Před zahájením kurzu vodní turistiky zjistí vedoucí kurzu stupeň plavecké vyspělosti žáků. Vedoucí kurzu odpovídá za zhodnocení stavu sjízdnosti trasy. Pedagogický pracovník odpovídá nejvýše za pět kanoí (kajaků) nebo za dvě pramice (rafty). Při obtížnějších podmínkách vedoucí kurzu počet lodí na jednoho pedagoga sníží. Žáci jsou vybaveni při jízdě plovací vestou, při jízdě na divoké vodě nebo obtížně sjízdných propustech plovací vestou a přilbou. Pokud se v průběhu jízdy na divoké vodě podmínky zhorší nebo se zvýší riziko, vedoucí kurzu jízdu přeruší nebo sjíždění ukončí.
- Při horské turistice je pedagogický pracovník povinen seznámit žáky s možným nebezpečím hrozícím v horách. Při horských túrách se musí důsledně respektovat momentální zdravotní stav žáků, aktuální podmínky (zejména povětrnostní), značení a pokyny Horské služby. Před začátkem túry pedagogický pracovník informuje vedoucího kurzu a odpovědného zástupce ubytovacího zařízení o směru, cíli túry a o předpokládaném čase návratu. Pedagogický pracovník hlásí těmto osobám, pokud to situace umožňuje, eventuální zdržení. Na horskou túru doprovázejí družstvo nebo skupinu žáků vždy nejméně dvě zletilé osoby, které jsou plně způsobilé k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole, přičemž minimálně jedna osoba musí být pedagogickým pracovníkem.

Koupání:

- Koupání se uskutečňuje pouze na vyhrazených místech, kde není koupání zakázáno. Pedagogický pracovník osobně předem ověří bezpečnost místa pro koupání, přesně vymezí prostor, kde se žáci mohou pohybovat (plavat) a učiní taková opatření, aby měl přehled o počtu koupajících se žáků ve skupině.
- Skupina na jednoho pedagogického pracovníka je maximálně 10 žáků. Pro žáky škol a tříd samostatně určených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se tento počet řídí zvláštním předpisem.
- Po skončení koupání skupiny žáků a v jeho průběhu pedagogický pracovník kontroluje počet žáků.

Bruslení:

- Při bruslení organizovaném školou odpovídá za bezpečnost žáků učitel tělesné výchovy nebo dohled konající pedagog, který posoudí kvalitu plochy a případně i mantinelů. V případě bruslení na přírodním ledu posoudí tloušťku ledu z hlediska nosnosti.
- Žáci bruslící na kolečkových bruslích používají ochranné prostředky zmírňující následky pádů (na kolena, na lokty, rukavice, přilbu).

Bezpečnost žáků při soutěžích a přehlídkách:

- Vysílající školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků po dobu dopravy na soutěže a ze soutěží, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak. V průběhu soutěže zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků organizátor.
- Po dobu vlastní soutěže přebírá náležitý dohled nad žáky organizátor soutěže. Vyhlašuje počátek a konec soutěže nebo přehlídky a zajišťuje podmínky pro bezpečnou účast žáků poskytnutím případných ochranných prostředků, náležitým vybavením laboratoří, jiných soutěžních míst a současně přihledne k věku, fyzickému a rozumovému rozvoji žáků.

- U sportovních soutěží, uměleckých soutěží a dalších soutěží, kde to charakter soutěže vyžaduje a je to dáno organizačním řádem, zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků vysílající škola v plném rozsahu, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak.

Zahraníční výjezdy:

- Školy odpovídají za bezpečnost a ochranu zdraví žáků při zahraničních výjezdech, které organizují v rámci vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech. O konkrétních opatřeních a poučení žáků, případně jejich zákonných zástupců, se pořizuje před uskutečněním výjezdu záznam o poučení podepsaný jeho účastníky.
- Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří předloží písemný souhlas zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka a mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu Evropské unie mají Evropský průkaz zdravotního pojištění nebo potvrzení tento průkaz nahrazující.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Bezprostředně po vydání této organizační směrnice musí být s jejím obsahem seznámeni všichni zaměstnanci školy. Zodpovědnost za splnění tohoto požadavku má zaměstnavatel.

Tato směrnice nabývá účinnosti dnem podpisu osoby oprávněné ke schvalování dokumentace.

Ve Slavičíně, dne 14.11.2019

Schválil:
Mgr. Libuše Pavelková
Ředitelka školy